

रजिस्ट्री सं० : डी-२२१

Price : Rs. 4-00
REGISTERED NO. D-221
रजिस्टरी नं० : डी-२२१

भारत का राजपत्र

The Gazette of India

बुधवार दा तांकेट

आसाधारण

EXTRAORDINARY

असाधारण

भाग XIV - अनुभाग - 1

PART-XIV-SECTION-1

भाग XIV - अनुभाग - 1

प्राधिकार से प्रकाशित

PUBLISHED BY AUTHORITY

ਸੱਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ

सं० 9]	नई दिल्ली,	बुधवार, 22 सितम्बर,	1993 / 31 भाद्र,	1915 (शक)	[खण्ड - VII]
No. 9]	NEW DELHI,	WEDNESDAY, SEPTEMBER 22,	1993/BHADRA,31,	1915 (SAKA)	[VOL. - VII]
नं० 9]	ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ,	ਬੁੱਧਵਾਰ, 22 ਸਤੰਬਰ,	1993/31 ਭਾਦੋ ,	1915 (ਸਕ)	[ਜ਼ਿਲਦ - VII]

विधि और न्याय मन्त्रालय

(विधायी विभाग)

नई दिल्ली, बुधवार, 22 सितम्बर, 1993 / 31 भाद्र, 1915 (शक)

(1) पाईजनस एकट, 1919 (2) पासਪोर्ट (ऐंट्री इन टू इंडिया) एकट, 1920 (3) कर्यर इण्डस्ट्री एकट, 1953 (4) इंस्टीच्यूट्स ऑफ टैक्नोलॉजी एकट, 1961 और (5) रिवर बोर्ड्स एकट, 1956, के पंजाबी अनुवाद राष्ट्रपति के प्राधिकार से प्रकाशित किए जाते हैं और प्राधिकृत पाठ (केन्द्रीय विधि) अधिनियम, 1973 (1973 का 50) की धारा 2 के खण्ड (क) के अधीन पंजाबी में उनके प्राधिकृत पाठ समझे जायेंगे।

MINISTRY OF LAW AND JUSTICE
(LEGISLATIVE DEPARTMENT)

NEW DELHI, WEDNESDAY, SEPTEMBER 22, 1993/BHADRA 31, 1915 (SAKA)

The translations in Punjabi of (1) The Poisons Act, 1919 (2) The Passport (Entry into India) Act, 1920 (3) The Coir Industry Act, 1953 (4) The Institutes of Technology Act, 1961 and (5) The River Boards Act, 1956 are hereby published under the authority of the President and shall be deemed to be the authoritative text there of in Punjabi under clause (a) of section 2 of the Authoritative texts (Central Laws) Act, 1973 (50 of 1973).

ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲਾ
(ਵਿਧਾਨ ਵਿਭਾਗ)

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਬੁੱਧਵਾਰ, 22 ਸਤੰਬਰ, 1993/31 ਭਾਦੋ, 1915 (ਸਕ)

(1) ਪਾਈਜਨਸ ਐਕਟ, 1919 (2) ਪਾਸਪੋਰਟ (ਐਂਟਰੀ ਇਨਟੂ ਇੰਡੀਆ) ਐਕਟ, 1920 (3) ਕਰਨ ਇੰਡੀਅਸਟਰੀ ਐਕਟ, 1953 (4) ਇੰਸਟੀਚੂਅਟਸ ਓਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਐਕਟ, 1961 ਅਤੇ (5) ਰਿਵਰ ਬੋਰਡਸ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸੱਤਾ ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੱਤਾਯੁਕਤ ਪਾਠ (ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ) ਐਕਟ, 1973 (1973 ਦਾ 50) ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਖੱਡ (ਉ) ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾਯੁਕਤ ਪਾਠ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ।

ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਸੰਸਥਾਨ ਐਕਟ, 1961

(1961 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ: 59)

[16 ਅਗਸਤ, 1993 ਤੱਕ ਸੋਧੇ ਅਨੁਸਾਰ)

[19 ਦਸੰਬਰ, 1961]

ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਕੁ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਐਲਾਨਣ
ਲਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ,
ਖੜਗਪੁਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕੁਝ ਕੁ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ।

ਭਾਰਤ ਗਣਰਾਜ ਦੇ ਬਾਅਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਐਕਟ ਬਣੇ :—

ਅਧਿਆਏ I

ਪਾਰੰਡਕ

1. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਸੰਸਥਾਨ ਐਕਟ, 1961 ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।
- (2) ਇਹ ਉਸ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਨਾਫਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ
ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਯਤ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਬੰਧਾਂ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਾ ਨਿਯਤ
ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣਗੀਆਂ।

2. ਕਿਉਂ ਜੋ ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਬੰਬਈ, ਕਾਲਜ ਔਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਐਂਡ
ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਦਿੱਲੀ, ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਕਾਨਪੁਰ ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ
ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਮਦਿਗ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣੀਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੌਮੀ
ਮਹੱਤਤਾ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ
ਹਰੇਕ ਸੰਸਥਾ ਕੌਮੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ।

ਸੰਬੰਧ ਨਾਂ ਅਤੇ
ਅਰੰਭ।

ਕੁਝ ਕੁ
ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ
ਕੌਮੀ ਮਹੱਤਤਾ
ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ
ਵਜੋਂ
ਐਲਾਨਿਆ
ਜਾਣਾ।

3. ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹੋਰਵੇਂ ਨ ਲੋੜੇ,—

ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ।

- (ਉ) “ਬੋਰਡ” ਦਾ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਗਵਰਨਰਾਂ ਦਾ ਬੋਰਡ;
- (ਅ) “ਚੇਅਰਮੈਨ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਬੋਰਡ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ;
- (ਇ) “ਤੱਤਸਥਾਨੀ ਸੰਸਥਾਨ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ,—
  - (i) ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਬੰਬਈ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਬੰਬਈ;
  - (ਉ) ਕਾਲਜ ਔਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਐਂਡ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਦਿੱਲੀ, ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣੀ ਜਾਣੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਦਿੱਲੀ;

- (ii) ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ (ਕਾਨਪੁਰ) ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਕਾਨਪੁਰ;
- (iii) ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਮਦਰਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਮਦਰਾਸ;
- (ਸ) “ਪਰਿਸ਼ਦ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਤ ਪਰਿਸ਼ਦ;
- (ਹ) “ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ” ਦਾ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ;
- (ਕ) “ਡਾਇਰੈਕਟਰ” ਦਾ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ;
- (ਖ) “ਸੰਸਥਾਨ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ (ਖੜਗਪੁਰ) ਐਕਟ, 1956 ਅਧੀਨ ਨਿਗਮਤ ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਖੜਗਪੁਰ, ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ; 1956 ਦਾ 5
- (ਗ) “ਰਜਿਸਟਰਾਰ” ਦਾ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰਾਰ;
- (ਘ) “ਸੈਨੇਟ” ਦਾ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਸੈਨੇਟ;
- (ਙ) “ਸੋਸਾਇਟੀ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਸੋਸਾਇਟੀ ਰਜਿਸਟਰੀਕਰਣ ਐਕਟ, 1860 ਅਧੀਨ 1860 ਦਾ 21 ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਈਆਂ ਹੇਠ-ਲਿਖੀਆਂ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ, ਅਗਥਾ :-
- ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਬੰਬਈ;
  - ਕਾਲਜ ਔਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਐਂਡ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਦਿੱਲੀ;
- ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ (ਕਾਨਪੁਰ) ਸੋਸਾਇਟੀ;
  - ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਮਦਰਾਸ;
- (ਚ) “ਪ੍ਰਵਿਧਾਨਾਂ” ਅਤੇ “ਅੰਗਰੰਹੀਸ਼ਾ” ਦਾ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਅੰਗਰੰਹੀਸ਼ਾ।

ਅਧਿਆਏ II

ਸੰਸਥਾਵਾਂ

4. (1) ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੋਕੇ ਸੰਸਥਾਨ ਇੱਕ ਨਿਗਮ ਨਿਕਾਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਸ ਦਾ ਸਦੀਵੀ ਉੱਤਰ-ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਮੁਹਰ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਨਾਲ ਉਹ ਦਾਵਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੇ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(1ਓ) ਅਜਿਹਾ ਨਿਗਮਨ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਕਾਲਜ ਔਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਐਂਡ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਦਿੱਲੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਉਕਤ ਸੰਸਥਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਕੇ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਿਗਮ ਨਿਕਾਲ ਇੱਕ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਇੱਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਥੋਰਡ ਦੇ ਤੱਤਸਮੌਂ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਬਣੇਗਾ।

5. ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅੰਗ ਤੋਂ ਅਤੇ ਤੋਂ-

- (ੳ) ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ (ਇਸ ਐਕਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ) ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁਆਇਦੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸੋਸਾਇਟੀ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਸੇ ਹਵਾਲੇ ਬਾਰੇ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਤੱਤਸਥਾਨੀ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਹਵਾਲਾ ਹੈ;
- (ਅ) ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਿਚਲੀ ਸਭ ਸੰਪਤੀ, ਚੁੱਕਵੀ ਅਤੇ ਅਚੁੱਕਵੀਂ, ਤੱਤਸਥਾਨੀ ਸੰਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੋਵੇਗੀ;
- (ੳ) ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸਭ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਤੱਤਸਥਾਨੀ ਸੰਸਥਾਨ ਨੂੰ ਮੁੰਤਕਿਲ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ;
- (ਸ) ਅਜਿਹੇ ਅੰਗ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੋਜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਤੱਤਸਥਾਨੀ ਸੰਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸੇ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਤੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰੰਧਨਾਂ ਤੇ, ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ, ਛੁੱਟੀ, ਗੈਚੁਇਟੀ, ਪਾਵੀਡੈਟ ਫੰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਬਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼-ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੇ ਧਾਰਨ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਉਹ ਤਾਂ ਧਾਰਨ ਕਰਦਾ ਜੇ ਇਹ ਐਕਟ ਪਾਸ ਨ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ, ਅਤੇ ਤਦ ਤੱਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਨ ਕਰੀ ਰੱਖੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਦਾ ਨਿਯੋਜਨ ਸਮਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਅਤੇ ਨਿਰੰਧਨਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਿਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਠੀਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਲਾ ਬਦਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ :

ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਦਲਾ ਬਦਲੀ ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਾਲ ਹੋਏ ਮੁਆਇਦੇ ਦੇ ਨਿਰੰਧਨਾਂ ਦੀ ਅਨੁਸਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦਾ ਨਿਯੋਜਨ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ, ਜਾਂ, ਜੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਿਮਿਤ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਦੇ ਤੁਲ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਦੇ ਤੁਲ ਸੰਸਥਾਨ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਨਿਯੋਜਨ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

6. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਹਰਿਕ ਸੰਸਥਾਨ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਕਰਤਵਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ :-

ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ
ਨਿਗਮਨ ਦਾ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼।

- (ੳ) ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਆਰਟਸ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਸੰਸਥਾਨ ਠੀਕ ਸਮਝੇ, ਸਿਖਿਆ ਦੀਖਿਆ ਅਤੇ ਖੇਤ ਲਈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨਾ ;
- (ਅ) ਪਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਡਿਗਰੀਆਂ, ਡਿਪਲੋਮੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਦਿਅਕ ਉਪਾਧੀਆਂ ਜਾਂ ਟਾਈਟਲ ਦੇਣਾ ;
- (ੳ) ਮਾਨਅਰਥ ਡਿਗਰੀਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਉਪਾਧੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ;
- (ਸ) ਫੀਸਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚਾਰਜ ਨਿਯਤ ਕਰਨੇ, ਮੰਗਣੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੇ;
- (ਹ) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਲਈ ਹਾਲ ਅਤੇ ਹੋਸਟਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ;

ਸੰਸਥਾ ਦੀਆਂ
ਸ਼ਕਤੀਆਂ।

- (ਕ) ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਵਿਨਿਯਮਨ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ, ਆਮ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇੰਡੀਆਂ ਕਰਨਾ;
- (ਖ) ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੈਡਿਟ ਕੋਰ ਦੀਆਂ ਯੂਨਿਟਾਂ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨਾ;
- (ਗ) ਵਿਦਿਅਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਸਾਮੀਆਂ ਸੰਸਥਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ (ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਆਸਾਮੀ ਨੂੰ ਡੱਡ ਕੇ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰਨਾ;
- (ਘ) ਪ੍ਰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਔਰਡੀਨੇਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਲ ਬਦਲ ਕਰਨਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰੂਪਭੇਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਖੰਡਤ ਕਰਨਾ;
- (ਝ) ਸੰਸਥਾਨ ਦੀ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਕਿਸੇ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਜੋ ਸੰਸਥਾਨ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਠੀਕ ਸਮਝੇ;
- (ਚ) ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਹਿੱਬੇ, ਗਰੰਟਾਂ, ਦਾਨ ਜਾਂ ਪੁੰਨ-ਅਰਥ ਦਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਸੀਅਤਕਾਰਾਂ, ਹਿਬਾਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਇੰਤਕਾਲਕਾਰਾਂ ਤੋਂ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਚੁੱਕਵੀਂ ਜਾਂ ਅਚੁੱਕਵੀਂ ਸੰਪੱਤੀ ਦੀਆਂ ਵਸੀਅਤਾਂ, ਦਾਨ ਅਤੇ ਇੰਤਕਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ;
- (ਛ) ਦੂਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਿਖਿਅਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਰਗੇ ਹੋਣ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਵਾਨਾਂ ਦੇ ਵਾਟਾਂਦਰੇ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਸਾਧਾਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਰਿਯੋਗ ਦੇਣਾ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੋਣ;
- (ਜ) ਫੈਲੋ-ਵਜ਼ੀਫੇ, ਵਜ਼ੀਫੇ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਜ਼ੀਫੇ, ਇਨਾਮ ਅਤੇ ਤਕਮੇ ਸੰਸਥਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੇਣਾ; ਅਤੇ
- (ਝ) ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਭ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨਾ ਜੋ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਸਭ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ, ਅਨੁਸੰਗਕ ਜਾਂ ਸਹਾਈ ਹੋਣ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ, ਕੋਈ ਸੰਸਥਾਨ ਵਿਜ਼ਿਟਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਚੁੱਕਵੀਂ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਬੇੜਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦਾ
ਸਭ ਨਸਲਾਂ,
ਮਤਾਂ ਅਤੇ
ਵਰਗਾਂ ਲਈ
ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਣਾ।

7. (1) ਹਰਿਕ ਸੰਸਥਾਨ ਸਭ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਜੋ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਿੰਗ, ਨਸਲ, ਮਤ, ਜਾਤ ਜਾਂ ਵਰਗ ਦੇ ਹੋਣ, ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਜਾਂ ਕਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਤੱਲਕ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਾਂ ਮੰਨਣ ਬਾਬਤ ਕੋਈ ਟੈਸਟ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਅਗੋਪੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(2) ਕੋਈ ਸੰਸਥਾਨ ਕਿਸੇ ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਵਸੀਅਤ, ਦਾਨ ਜਾਂ ਇੰਤਕਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਜ਼ਦ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬਾਂਧਾਂ ਪਲਚੀਆਂ ਹੋਣ।

8. ਹਰੇਕ ਸੰਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਨ-ਕਾਰਜ, ਇਸ ਨਾਮਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਔਰਡਿਨੈਸ ਦੀ ਅਠਸਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੰਸਥਾਨ ਵਿੱਚ
ਅਧਿਆਪਨ।
ਵਿਜ਼ਿਟਰ।

9. (1) ਭਾਰਤ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹਰਿਕ ਸੰਸਥਾਨ ਦਾ ਵਿਜ਼ਿਟਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(2) ਵਿਜ਼ਿਟਰ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਕੰਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰ ਦੀਆਂ ਜਾਂਚਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਣ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਵਿਜ਼ਿਟਰ ਨਿਦੇਸ਼ ਦੇਵੇ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕੇਗਾ।

(3) ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਲਣ ਤੇ, ਵਿਜ਼ਿਟਰ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ਜੋ ਉਹ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਨ ਅਜਿਹੇ ਨਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ।

10. ਸੰਸਥਾਨ ਦੀਆਂ ਹੇਠ-ਲਿਖੀਆਂ ਅਥਾਰਿਟੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਅਰਥਾਤ :—

ਸੰਸਥਾਨ ਦੀਆਂ
ਅਥਾਰਿਟੀਆਂ।

(ਉ) ਗਵਰਨਰਾਂ ਦਾ ਬੋਰਡ;

(ਅ) ਸੈਨੇਟ; ਅਤੇ

(ਇ) ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਅਥਾਰਿਟੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਸਥਾਨ ਦੀਆਂ ਅਥਾਰਿਟੀਆਂ ਹੋਣਾ ਪ੍ਰਵਿਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਵੇ।

11. ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾਨ ਦਾ ਬੋਰਡ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਬਣੇਗਾ, ਅਰਥਾਤ :—

ਗਵਰਨਰਾਂ ਦਾ
ਬੋਰਡ।

(ਉ) ਚੇਅਰਮੈਨ, ਜੋ ਵਿਜ਼ਿਟਰ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ;

(ਅ) ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਅਹੁਦੇ-ਕਾਰਨ;

(ਇ) ਜਿਸ ਜ਼ੋਨ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾਨ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਸਮਾਵਿਸ਼ਟ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਜੋ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਤਕਨਾਲੋਜਿਸਟ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਹਨ, ਨਾਮਜ਼ਦ ਇੱਕ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ;

(ਸ) ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਸਿਖਿਆ, ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਜਾਂ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਆਨ ਜਾਂ ਅਮਲੀ ਤਜਰਬਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਣ, ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ; ਅਤੇ

(ਹ) ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰੈਫੈਸਰ, ਜੋ ਸੈਨੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਵਿਆਖਿਆ— ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਪਦ “ਜ਼ੋਨ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਸਰਬ ਭਾਰਤੀ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਿਆ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਤੱਤਸਮੇਂ ਹੱਦਬੰਦੀ ਕੀਤਾ ਜ਼ੋਨ।

12. (1) ਜਿਵੇਂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਹੋਰਵੇਂ ਉਪਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਅਉਧ ਉਸ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ
ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ
ਅਉਧ, ਉਨ੍ਹਾਂ
ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ
ਬਾਹਾਂ ਅਤੇ

(2) ਅਹੁਦੇ-ਕਾਰਨ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਅਉਧ ਤਦ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦ ਤੱਕ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਅਹੁਦਾ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਉਹ ਮੈਂਬਰ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ
ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ
ਭੱਤੋ।

(3) ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਖੰਡ (ਹ) ਅਧੀਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਅਉਧ ਉਸ ਸਾਲ ਦੀ ਜਿਸ ਸਾਲ ਉਹ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਹੋਵੇਗੀ।

(4) ਇਤਫਾਕੀਆ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰਨ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਅਉਧ ਉਸ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਬਾਕੀ ਅਉਧ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(5) ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੇ ਹੁਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ, ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਮੈਂਬਰ, ਜੇਕਰ ਪਰਿਸ਼ਦ ਹੋਰਵੇਂ ਨਿਦੇਸ਼ ਨ ਦੇਵੇ, ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਤਤ ਤੱਕ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ ਜਦ ਤੱਕ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ।

(6) ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਭੱਤੋ, ਜੋ ਕੋਈ ਹੋਣ, ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਪ੍ਰਵਿਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਪਰ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਖੰਡ (ਅ) ਅਤੇ (ਹ) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬੋਰਡ ਦੇ ਕਾਜ਼ਾਰ।

13. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾਨ ਦਾ ਬੋਰਡ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਕਾਰ-ਵਿਹਾਰਾਂ ਦੇ ਸਾਧਾਰਣ ਅਧੀਖਣ, ਨਿਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਨ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਸ ਐਕਟ, ਪ੍ਰਵਿਧਾਨਾਂ ਅਤੇ ਔਰਡਨੈਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰਵੇਂ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੈਨੇਟ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾਨ ਦਾ ਬੋਰਡ,-

(ਉ) ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਕੰਮ-ਕਾਜ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਨੀਤੀ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਵੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ;

(ਅ) ਸੰਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਸੰਸਥਿਤ ਕਰੇਗਾ;

(ਇ) ਪ੍ਰਵਿਧਾਨ ਬਣਾਵੇਗਾ ;

(ਸ) ਸੰਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਅਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਸਾਮੀਆਂ ਸੰਸਥਿਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗਾ;

(ਹ) ਔਰਡਨੈਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰੂਪਭੇਦ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਨਸੂਖ ਕਰੇਗਾ;

(ਕ) ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਪੋਟ, ਸਾਲਾਨਾ ਲੇਖਿਆਂ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝੇ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਵਰਣ ਸਮੇਤ ਪਰਿਸ਼ਦ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ ;

(ਖ) ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਪਾਲਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ।

(3) ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਪਾਲਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ।

14. ਹਰੇਕ ਸੰਸਥਾਨ ਦੀ ਸੈਨੇਟ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਬਣੇਗੀ, ਅਰਥਾਤ :— ਸੈਨੇਟ।

- (ਉ) ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਅਹੁਦੇ-ਕਾਰਨ, ਜੋ ਸੈਨੇਟ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹੋਵੇਗਾ;
- (ਅ) ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਅਹੁਦੇ-ਕਾਰਨ;
- (ਇ) ਉਹ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਜੋ ਸੰਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਸਿਖਿਆ-ਦੀਖਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਸੰਸਥਾਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਉਸ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ;
- (ਸ) ਤਿੰਨ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨ ਹੋਣ, ਅਤੇ ਜੋ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਾਲ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੁਆਰਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਿਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਗਿਆਨ, ਇੰਜੀਨੀਅਰੀ ਅਤੇ ਮਾਨਵਿਕੀ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇੱਕ ਲੈ ਕੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਅਤੇ
- (ਜ) ਅਮਲੇ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਮੌਬਾਰ ਜੋ ਪ੍ਰਵਿਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਜਾਣ।

15. ਇਸ ਐਕਟ, ਪ੍ਰਵਿਧਾਨਾਂ ਅਤੇ ਔਰਡਿਨੈਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾਨ ਦੀ ਸੈਨੇਟ ਉਸ ਸੰਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਸਿਖਿਆ-ਦੀਖਿਆ, ਸਿਖਿਆ ਅਤੇ ਪਰੀਖਿਆ ਦੇ ਮਿਆਰ ਤੋਂ ਕੰਟਰੋਲ ਅਤੇ ਆਮ ਵਿਨਿਯਮਨ ਰੱਖੇਗੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਅਵਾਜ਼ ਜਾਣ।

16. (1) ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਧਾਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਇਕੱਤਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਨ ਦੀਆਂ ਕਨਵੇਕਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਨਗੀ ਕਰੇਗਾ।

(2) ਚੇਅਰਮੈਨ ਦਾ ਇਹ ਕਰਤੱਵ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਸੁਨਿਸਚਿਤ ਕਰੇ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਪਰਿਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(3) ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਪ੍ਰਵਿਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ।

17. (1) ਹਰੇਕ ਸੰਸਥਾਨ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪਰਿਸਥ ਦੁਆਰਾ ਵਿਜ਼ਿਟਰ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਪਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸੰਸਥਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜਪਾਲਕ ਅਫਸਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਅਤੇ ਸਿਖਿਆ-ਦੀਖਿਆ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(3) ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਸਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਲੇਖੇ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ।

(4) ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਪ੍ਰਵਿਧਾਨਾਂ ਜਾਂ ਔਰਡਿਨੈਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ।

18. ਹਰੇਕ ਸੰਸਥਾਨ ਦਾ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਪ੍ਰਵਿਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਪ੍ਰਵਿਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ।

ਡਿਪਟੀ
ਡਾਇਰੈਕਟਰ।

ਰਜਿਸਟਰਾਰ।

19. (1) ਹਰੇਕ ਸੰਸਥਾਨ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਬੰਧਨਾਂ ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਪ੍ਰਾਵਿਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਹ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ, ਸਾਂਝੀ ਮੁਹਰ, ਫੰਡਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਕਸਟੋਡੀਅਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਬੋਰਡ ਉਸ ਦੇ ਚਾਰਜ ਵਿੱਚ ਸੌਂਪੇ।

(2) ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਬੋਰਡ, ਸੈਨੇਟ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਪ੍ਰਾਵਿਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ।

(3) ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਆਪਣੇ ਕਾਜਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਉਤੱਤਦਾਈ ਹੋਵੇਗਾ।

(4) ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਵਿਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ।

ਹੋਰ
ਅਥਾਰਿਟੀਆਂ
ਅਤੇ ਅਫਸਰ।

20. ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਥਾਰਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਅਫਸਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਅਥਾਰਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵ ਪ੍ਰਵਿਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤੈਆ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ
ਦੁਆਰਾ
ਗਰੰਟਾਂ।

21. ਸੰਸਥਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਕਾਜਕਾਰ ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਪੂਰਬਕ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰਥ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨਿਮਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਯਥਾਇਗ ਨਿਮਿਤਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ, ਹਰੇਕ ਸੰਸਥਾਨ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਦਾ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝੇ।

ਸੰਸਥਾਨ ਦਾ
ਫੰਡ।

22. (1) ਹਰੇਕ ਸੰਸਥਾਨ ਇਕ ਫੰਡ ਕਾਇਮ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ-ਲਿਖਿਆ ਧਨ ਜਮ੍ਹਾਂ-ਖਾਤੇ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ:-

- (ੴ) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਭ ਧਨ;
- (ਅ) ਸੰਸਥਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਭ ਫੀਸਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚਾਰਜ;
- (ਇ) ਗਰੰਟਾਂ, ਹਿੱਬੇ, ਦਾਨ, ਪੁੰਨ-ਅਰਥ ਦਾਨ, ਵਸੀਅਤਾਂ ਅਤ ਇੱਤਕਾਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਥਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸਭ ਧਨ; ਅਤੇ
- (ਸ) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੋਮੇ ਤੋਂ ਸੰਸਥਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸਭ ਧਨ।

(2) ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਖਾਤੇ ਦਾ ਸਭ ਧਨ ਅਜਿਹੇ ਬੈਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੂਜੀ ਵਜੋਂ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਸੰਸਥਾਨ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ, ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ।

(3) ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਫੰਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਖਰਚੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੰਸਥਾਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਜਾਣ।

ਲੇਖਾ ਅਤੇ
ਆਫਿਟ।

23. (1) ਹਰਿਕ ਸੰਸਥਾਨ ਉਚਿਤ ਲੇਖੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੁਸੰਗਤ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਲੇਖਿਆਂ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਵਰਣ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ-ਪੱਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕਰਗੀ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੰਪਟਰੇਲਰ ਅਤੇ ਆਫਿਟਰ ਜਨਰਲ ਨਾਲ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਮੁਕੱਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(2) ਹਰਿਕ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਲੇਖਿਆਂ ਦਾ ਆਡਿਟ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਆਡਿਟ ਦੇ ਮੁਤੱਲਕ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਖਰਚ ਸੰਸਥਾਨ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ ਜਨਰਲ ॥ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

(3) ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਲੇਖਿਆਂ ਦੇ ਆਡਿਟ ਦੇ ਮੁਤੱਲਕ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਆਡਿਟ ਦੇ ਮੁਤੱਲਕ ਉਹੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼-ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਅਥਾਰਿਟੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਲੇਖਿਆਂ ਦੇ ਆਡਿਟ ਦੇ ਮੁਤੱਲਕ ਹਨ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਲੇਖੇ, ਸੰਬੰਧਤ ਵਾਉਚਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਗਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(4) ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ-ਜਨਰਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨਿਮਿਤ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਹਰਿਕ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਲੇਖੇ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਪ੍ਰਮਾਣਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਸਮੇਤ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਭੇਜੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ॥ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਦਨ ਅੱਗੇ ਰਖਵਾਏਗੀ।

24. (1) ਹਰਿਕ ਸੰਸਥਾਨ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ ਜੋ ਪ੍ਰਵਿਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਅਜਿਹੇ ਪੈਨਸ਼ਨ, ਬੀਮਾ ਅਤੇ ਪਾਵੀਡੈਟ ਫੰਡ ਗਠਤ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝੇ।

ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ
ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਫੰਡ।

1925 ਦਾ 19

(2) ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪਾਵੀਡੈਟ ਫੰਡ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਠਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ਕਿ ਪਾਵੀਡੈਟ ਫੰਡ ਐਕਟ, 1925 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਜਿਹੇ ਫੰਡ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਵੀਡੈਟ ਫੰਡ ਹੋਵੇ।

25. ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਅਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਭ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਸਿਵਾਏ, ਪ੍ਰਵਿਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾਬਤੇ ਦੀ ਅਨੁਸਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਹੇਠ-ਲਿਖਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆ ਜਾਣਗੀਆ : -

(ਉ) ਜੋ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੈਕਚਰਰ ਦੀ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਉਪਰ ਦੀ ਆਸਾਮੀ ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਨਿਯੁਕਤੀ ਗੈਰ-ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਧਿਕਤਮ ਵੇਤਨ ਸਕੇ ਲੱਛੇ ਸੌ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ;

(ਅ) ਕਿਸੇ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ।

26. ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਪ੍ਰਵਿਧਾਨ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਸਭ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਵਿਧਾਨ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰ ਸਕਣਗੇ, ਅਰਥਾਤ : -

(ਉ) ਮਾਨ-ਅਰਥ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ;

(ਅ) ਅਧਿਆਪਨ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ;

(ਇ) ਸੰਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਪਾਠਕਮਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਨ ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਅਤੇ ਡਿਪਲੋਮਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪਰੀਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫੀਸਾਂ;

(ਸ) ਡੈਲ-ਵਜੀਫਿਆਂ, ਵਜੀਫਿਆਂ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੀਫਿਆਂ, ਤਕਮਿਆਂ ਅਤੇ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਸੰਸਥਿਤ ਕਰਨਾ;

- (ਹ) ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਅਉਧ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਢੰਗ;
- (ਕ) ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ;
- (ਖ) ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਮਲੇ ਦਾ ਵਗਰੀਕਰਣ; ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਢੰਗ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਬੰਧਨ ਤੈਅਕਰਨਾਂ;
- (ਗ) ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਅਫਸਰਾਂ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਮਲੇ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਪੈਨਸ਼ਨ ਬੀਮਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਦਾ ਗਠਨ;
- (ਘ) ਸੰਸਥਾਨ ਦੀਆਂ ਅਥਾਰੀਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ, ਸਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਤਾਵਾਂ;
- (ਙ) ਹਾਲਾਂ ਅਤੇ ਹੋਸਟਲਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ;
- (ਚ) ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂ ਅਤੇ ਹੋਸਟਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਲਈ ਵੀਸਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚਾਰਜ ਲਾਉਣਾ;
- (ਛ) ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖਾਲੀ ਸਾਫ਼ਾਂ ਭਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ;
- (ਜ) ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਮੈਬਰਾਂ ਨੂੰ ਆਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਭੱਤੇ;
- (ਸ਼) ਬੋਰਡ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕ ਕਰਨ ਬਾਰੇ;
- (ਝ) ਬੋਰਡ, ਸੈਨਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਇਕੱਤਰਤਾਵਾਂ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਕੱਤਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਰਮ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜ-ਸੰਚਾਲਣ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਜਾਬਤਾ;
- (ਟ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਾ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਪ੍ਰਵਿਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਵਿਧਾਨ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ।

27. (1) ਹਰੇਕ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਵਿਧਾਨ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੁਆਰਾ ਵਿਜ਼ਿਟਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਕਲ ਸੰਸਦ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸੱਦਨ ਅੱਗੇ, ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(2) ਬੋਰਡ, ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ, ਨਵੇਂ ਜਾਂ ਅਤਿਰਿਕਤ ਪ੍ਰਵਿਧਾਨ ਬਣਾ ਸਕੇਗਾ ਜਾਂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਉਪਬੰਧਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਿਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਜਾਂ ਨਿਰਸਨ ਕਰ ਸਕੇਗਾ।

(3) ਹਰਿਕ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਵਿਧਾਨ ਲਈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਵਿਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸੋਧ ਜਾਂ ਨਿਰਸਨ ਲਈ ਵਿਜ਼ਿਟਰ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਪਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਅਨੁਮਤੀ ਦੇ ਸਕੇਗਾ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਅਨੁਮਤੀ ਰੋਕ ਸਕੇਗਾ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਭੇਜ ਸਕੇਗਾ।

(4) ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰਵਿਧਾਨ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਵਿਧਾਨ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੋਧ ਜਾਂ ਨਿਰਸਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਦ ਤੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦ ਤੱਕ ਵਿਜ਼ਿਟਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਨੁਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਦਿੰਦਾ।

28. ਇਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਿਧਾਨਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਹਰੇਕ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਸਭ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰ ਸਕਣਗੇ ਅਰਥਾਤ :—

- (ੳ) ਸੰਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਦਾਖਲਾ;

- (ਅ) ਸੰਸਥਾਨ ਦੀਆਂ ਸਭ ਡਿਗਰੀਆਂ ਅਤੇ ਡਿਪਲੋਮਿਆਂ ਲਈ ਨਿਯਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ;
- (ਇ) ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਧੀਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾਨ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਜਾਂ ਡਿਪਲੋਮਾ ਦੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੀਆਂ ਪਰੀਖਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਧੀਨ ਉਹ ਡਿਗਰੀ ਅਤੇ ਡਿਪਲੋਮਿਆਂ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹੋਣਗੇ;
- (ਸ) ਡੈਲੋ-ਵਜੀਫ਼, ਵਜੀਫ਼, ਵਿਦਿਆਰਥੀ-ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੀਫ਼, ਤਕਮੇ ਅਤੇ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ;
- (ਹ) ਪਰੀਖਿਆ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬੌਡੀਆਂ, ਪਰੀਖਕਾਂ ਅਤੇ ਮਾਡਰੇਟਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਤਾਵਾਂ;
- (ਕ) ਪਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਣ;
- (ਖ) ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ; ਅਤੇ
- (ਗ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਾ ਜਿਸ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਪ੍ਰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਔਰਡਿਨੈਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

29. (1) ਜਿਵੇਂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਹੋਰਵੇਂ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਔਰਡਿਨੈਸ਼ਨ ਸੈਨੇਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਔਰਡਿਨੈਸ਼ਨ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ।

(2) ਸੈਨੇਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਭ ਔਰਡਿਨੈਸ਼ਨ ਉਸ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਗੇ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਨਿਦੇਸ਼ ਦੇਵੇ, ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹਰਿਕ ਔਰਡਿਨੈਸ਼ਨ ਜਿਨ੍ਹੀਂ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਆਪਣੀ ਭੁਗਤ ਉੱਤਰਵਰਤੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿੱਚ ਉਸ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ।

(3) ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਮਤੇ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਔਰਡਿਨੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰੂਪਭੇਦ ਕਰੇ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਮਨਸੂਖ ਕਰ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਔਰਡਿਨੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮਤੇ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ, ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੂਪ ਭੇਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਮਨਸੂਖ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਾਲਸੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ।

30. (1) ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਆਇਦੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਝਗੜਾ, ਸੰਬੰਧਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਤੇ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਨ ਦੀ ਬਿਨੇ ਤੇ, ਸਾਲਸੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਸੰਸਥਾਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ, ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ, ਅਤੇ ਵਿਜ਼ਿਟਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈਰ ਤੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਬਣੇਗਾ।

(2) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਤੇ ਕੋਈ ਉਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

(3) ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਜੋ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਸਾਲਸੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਲੋੜੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਾਵਾ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(4) ਸਾਲਸੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਜਾਬਤਾ ਵਿਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

(5) ਸਾਲਸੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਤੱਤਸਮੱਨ ਨਾਵਜ਼ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚਲੀ ਗੱਲ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਸਾਲਸੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅਧਿਆਏ III

ਪਰਿਸ਼ਦ

ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੀ
ਸਥਾਪਨਾ।

31. (1) ਅਜਿਹੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ, ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨਮਿਤ ਉਲਿਖਤ ਕਰੇ, ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਡੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਰਿਸ਼ਦ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਪਰਿਸ਼ਦ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਬਣੇਗੀ, ਅਰਥਾਤ : -

- (ਅ) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਿਆ ਦਾ ਇਨਚਾਰਜ ਮੰਤਰੀ, ਅਹੁਦੇ-ਕਾਰਨ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ;
- (ਅ) ਹਰੇਕ ਸੰਸਥਾਨ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਅਹੁਦੇ-ਕਾਰਨ;
- (ਅ) ਹਰੇਕ ਸੰਸਥਾਨ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਅਹੁਦੇ-ਕਾਰਨ;
- (ਸ) ਚੇਅਰਮੈਨ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗਰਾਂਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਅਹੁਦੇ-ਕਾਰਨ;
- (ਹ) ਡਾਇਰੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਕ ਖੇਜ ਪਰਿਸ਼ਦ, ਅਹੁਦੇ-ਕਾਰਨ;
- (ਕ) ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ ਸਾਈਂਸ, ਬੰਗਲੌਰ, ਦੀ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਅਹੁਦੇ-ਕਾਰਨ;
- (ਖ) ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ ਸਾਈਂਸ, ਬੰਗਲੌਰ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਅਹੁਦੇ-ਕਾਰਨ;
- (ਗ) ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਮੰਤ੍ਰਾਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਦੂਜਾ ਵਿੱਤ ਮੰਤ੍ਰਾਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੰਤ੍ਰਾਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ;
- (ਘ) ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸਰਬਭਾਉਤੀ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਿਆ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ;
- (ਙ) ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਵਿਜ਼ਿਟਰ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਜੋ ਸਿਖਿਆ, ਉਦਯੋਗ ਵਿਗਿਆਨ ਜਾਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਆਨ ਜਾਂ ਅਮਲੀ ਤਸਰੂਹ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣਗੇ;
- (ਚ) ਸੰਸਦ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਣੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(3) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਮੰਤ੍ਰਾਲੇ ਦਾ ਇੱਕ ਅਫਸਰ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ
ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ

32. (1) ਜਿਵੇਂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਹੋਰਵੇਂ ਉਪਬੰਧਤ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਅਧੀਨ ਉਸ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਜਾਂ ਚੋਣ ਦੀ ਤਰੀਕ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਹੋਵੇਗੀ।

(2) ਅਹੁਦੇ-ਕਾਰਨ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਅਉਧ ਉਤਨਾ ਚਿਰ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦ ਤੱਕ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਅਹੁਦਾ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਉਹ ਮੈਂਬਰ ਹੈ।

(3) ਅਜਿਹਾ ਮੈਂਬਰ ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਖੰਡ (ਗ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਰਸੰਨਤਾ ਪ੍ਰਯੰਤ ਅਹੁਦਾ ਧਾਰਨ ਕਰੇਗਾ।

(4) ਧਾਰਾ 31 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਖੰਡ (ਚ) ਅਧੀਨ ਚੁਣੋ ਗਏ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਅਉਧ, ਉਸ ਦੇ ਉਸ ਸਦਨ ਦਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਸੀ, ਮੈਂਬਰ ਨ ਰਹਿਣ ਤੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

(5) ਇਤਫਾਕੀਆ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰਨ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਚੁਣੋ ਗਏ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਅਉਧ, ਉਸ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਬਾਕੀ ਅਉਧ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਉਹ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ।

(6) ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੇ ਹੁਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਮੈਂਬਰ, ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਹੋਰਵੇਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਨ ਦੇਵੇ, ਤਦ ਤੱਕ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ ਜਦ ਤੱਕ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਚੁਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ।

(7) ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਸਫਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭੱਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤੈਆ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਪਰ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਰ ਕੇ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਕਿਸੇ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

33. (1) ਸਭ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਰੱਖਣਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦਾ ਆਮ ਕਰਤਵ੍ਵ ਹੋਵੇਗਾ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਪਰਿਸ਼ਦ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਕਾਜਕਾਰ ਕਰੇਗੀ, ਅਰਥਾਤ :—

(ਉ) ਕੋਰਸਾਂ ਦੀ ਮੁਹਿਂਆਦ, ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਦਿਅਕ ਉਪਾਧੀਆਂ, ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਮਿਆਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਦਿਅਕ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੇ ਸਲਾਹ ਦੇਣਾ;

(ਅ) ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕਾਡਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਵਜੀਫੇ ਅਤੇ ਫੀਸ ਮੁਆਫੀ ਸੰਸਥਿਤ ਕਰਨ, ਫੀਸਾਂ ਲਾਉਣ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਹਿੱਤ ਦੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਨੀਤੀ ਨਿਯਤ ਕਰਨਾ;

(ਇ) ਹਰੇਕ ਸੰਸਥਾਨ ਦੀਆਂ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਪਰਵਾਨ ਕਰਨਾ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੀਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਵਾਨਤ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਭਾਵਾਰਥ ਮੌਟੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਰਸਾਉਣਾ;

(ਸ) ਹਰੇਕ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਬਜਟ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਟਿਕੱਣ ਬਾਰੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨਾ;

(ਹ) ਜੋ ਲੋੜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ, ਵਿਸ਼ਿਟਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਜਕਾਰ ਬਾਰੇ ਸਲਾਹ ਦੇਣਾ, ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇ; ਅਤੇ

ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਅਉਧ, ਖਾਲੀ ਬਾਵੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਭੱਤੇ।

(ਕ) ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕਾਜਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ।

ਪਰਿਸ਼ਦ ਦਾ 34. (1) ਪਰਿਸ਼ਦ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਧਾਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਚੇਅਰਮੈਨ।

(2) ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦਾ ਇਹ ਕਰਤਾਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਸੁਨਿਸਚਿਤ ਕਰੇ ਕਿ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਪਰਿਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(3) ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ।

ਇਸ ਅਧਿਆਏ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। 35. (1) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਧਿਆਏ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕੇਗੀ।

(2) ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਸਭ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰ ਸਕਣਗੇ, ਅਰਥਾਤ : -

(ਇ) ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖਾਲੀ ਬਾਵਾਂ ਭਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ;

(ਅ) ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਲਈ ਅਤੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਨਾਕਾਬਲੀਅਤਾਂ;

(ਇ) ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਹ ਅਥਾਰਿਟੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ;

(ਸ) ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਣ ਦਾ ਜਾਬਤਾ;

(ਹ) ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਸਫਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭੱਤੇ; ਅਤੇ

(ਕ) ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਕਾਜਕਾਰ ਅਤੇ ਉਹ ਤਰੀਕਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਕਾਜਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣਗੇ।

(3) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਧਿਆਏ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹਰਿਕ ਨਿਯਮ, ਉਸ ਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ, ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਸੰਸਦ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਦਨ ਅੱਗੇ ਜਦ ਉਹ ਇਜ਼ਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕਲ ਮੁਦਤ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਇੱਕ ਇਜ਼ਲਾਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਦੋ ਜਾਂ ਵੱਧ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜ਼ਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਅਤੇ ਜੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਇਜ਼ਲਾਸ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜ਼ਲਾਸਾਂ ਤੋਂ ਤੁਰਤ ਮਹਾਰੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇਜ਼ਲਾਸ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੋਵੇਂ ਸਦਨ ਉਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੂਪਭੇਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਸਦਨ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਨਿਯਮ ਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਯਮ ਉਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ, ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪਭੇਦ ਕੀਤੇ ਗੁਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਾਂ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ; ਐਪਰ, ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਰੂਪਭੇਦ ਜਾਂ ਬਾਤਲਕਰਣ ਦਾ ਉਸ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਗਲ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।

ਆਧਿਆਏ IV

ਭਾਵ

36. ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਪ੍ਰਵਿਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਤ ਪਰਿਸ਼ਦ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾਨ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਸੈਨੇਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬੌਡੀ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਜ ਕੇਵਲ ਇਸ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ -

- (ਉ) ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਥਾਂ ਖਾਲੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਗਠਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ; ਜਾਂ
- (ਅ) ਉਸ ਦੇ ਮੈਬਰ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਹੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਚੋਣ, ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ; ਜਾਂ
- (ਇ) ਉਸ ਦੇ ਜਾਬਤੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬੇਕਾਇਦਗੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣ ਅੰਗੁਣ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੀ।

ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ
ਆਦਿ ਦੇ
ਕਾਰਨ ਕਾਰਜਾਂ
ਅਤੇ
ਕਾਰਵਾਈਆਂ
ਦਾ ਨਾਜ਼ਾਇਜ਼
ਨ ਹੋਣਾ।

37. ਜੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਠਨਾਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਅਜਿਹਾ ਉਪਬੰਧ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਨਿਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕੇਗੀ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜੋ ਕਠਨਾਈ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਹਾਲਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਪੜੀਤ ਹੋਵੇ।

ਕਠਨਾਈਆਂ
ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ
ਸ਼ਕਤੀ।

38. ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ,-

- (ਉ) ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾਨ ਦਾ ਗਵਰਨਿੰਗ ਬੋਰਡ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰੰਭ ਤੋਂ ਤੁਰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਦ ਤੱਕ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਰਜ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ ਜਦ ਤੱਕ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਸ ਸੰਸਥਾਨ ਲਈ ਨਵਾਂ ਬੋਰਡ ਗਠਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਪਰ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਵੇਂ ਬੋਰਡ ਦਾ ਗਠਨ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਉਹ ਮੈਬਰ, ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਗਠਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਹੁਦਾ ਪਾਰਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਨਹੀਂ ਰਹ ਜਾਣਗੇ।
- (ਅ) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰੰਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਲਜ ਔਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਐਂਡ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗਠਤ ਸਟਾਫ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗਠਤ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਅਕ ਪਰਿਸ਼ਦ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਤਦ ਤੱਕ ਸੈਨੇਟ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦ ਤੱਕ ਉਸ ਸੰਸਥਾਨ ਲਈ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੈਨੇਟ ਗਠਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।
- (ਇ) ਜਦ ਤੱਕ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਔਰਡਿਨੈਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ, ਤਦ ਤੱਕ ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਖੜਗਪੁਰ, ਦੇ ਪ੍ਰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਔਰਡਿਨੈਸ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰੰਭ ਤੋਂ ਤੁਰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਫ਼ਜ਼ ਸਨ ਉਸ ਸੰਸਥਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਰੂਪਬੇਦਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਣਾ ਸਹਿਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਗੂ ਰੋਣਗੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਅੰਤਰਕਾਲੀ
ਉਪਬੰਧ।

1956 ਦਾ 5

39. (1) 'ਦ ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ (ਖੜਗਪੁਰ) ਐਕਟ, 1956' ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਿਰਸਨ ਅਤੇ
ਬਚਾਉ।

(2) ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਸਨ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਜੋ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ :

ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਕਿ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਦ “ਇਸ ਐਕਟ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ।

ਅਨੁਸੂਚੀ

(ਵੇਖੋ ਧਾਰਾ 39)

ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ (ਖੜਗਪੁਰ) ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਉਹ ਉਪਬੰਧ ਜੋ ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣਗੇ।

ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ

(ਖੜਗਪੁਰ) ਦਾ

ਕੌਮੀ ਮਹੱਤਤਾ

ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦਾ

ਐਲਾਨਿਆ

ਜਾਣਾ।

2. ਕਿਉਂਜੋ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਦੇ ਮਿਦਨਾਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਖੜਗਪੁਰ ਵਿੱਚ ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਜਿਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਉਸ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਖੜਗਪੁਰ, ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਸੰਸਥਾ ਕੌਮੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ।

ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ।

3. ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹੋਰਵੇਂ ਨ ਲੋੜੇ,-

(ਅ) “ਬੋਰਡ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਸੰਸਥਾਨ ਦਾ ਗਵਰਨਿੰਗ ਬੋਰਡ;

(ਇ) “ਚੇਅਰਮੈਨ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਬੋਰਡ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ;

(ਹ) “ਡਾਇਰੈਕਟਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਸੰਸਥਾਨ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ;

(ਖ) “ਸੰਸਥਾਨ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਗਮਤ ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਖੜਗਪੁਰ, ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੰਸਥਾਨ।

ਨਿਗਮਨ।

4. (1) ਬੋਰਡ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਪਹਿਲੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਮੈਂਬਰ, ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸ਼ਤਨਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨਮਿਤ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਸਭ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਬੋਰਡ ਦੇ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਜਿਤਨਾ ਚਿਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਅਹੁਦਾ ਧਾਰਨ ਕਰੀ ਰਹਣ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਖੜਗਪੁਰ, ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਗਮ-ਨਿਕਾਜ ਗਠਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

(2) ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਸਦੀਵੀ ਉੱਤਰ-ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਮੁਹਰ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉਕਤ ਨਾਲ ਨਾਲ ਦਾਵਾ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੇ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਖੜਗਪੁਰ

ਸਥਿਤ

ਇੰਡੀਅਨ

ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ

ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ

5. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਹਰਿਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰੰਭ ਤੋਂ ਭਰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖੜਗਪੁਰ ਸਥਿਤ ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੋਜਤ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਅਰੰਭ ਤੇ ਅਤੇ ਤੋਂ ਸੰਸਥਾਨ ਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਉਸੇ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸੇ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਤੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਖਲਾਂ ਤੇ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ, ਛੁੱਟੀ, ਗੈਰੂਏਟੀ, ਪਾਵੀਡੈਂਟ ਫੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਬਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੇ ਧਾਰਨ

ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰੰਭ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੇ ਤਾਂ ਧਾਰਨ ਕਰਦਾ ਜੇ ਇਹ ਐਕਟ ਪਾਸ ਨ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ।

ਮੌਜੂਦਾ
ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ
ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ
ਬਦਲੀ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ, ਸੰਸਥਾਨ, ਵਿਜ਼ਿਟਰ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਪਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਬੰਧਨਾਂ ॥ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਬਦਲੀ ਅਜਿਹੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸੰਸਥਾਨ ਉਸ ਦਾ ਨਿਯੋਜਨ, ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਮੁਆਇਦੇ ਦੇ ਨਿਬੰਧਨਾਂ ਦੀ ਅਨੁਸਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਜਾਂ, ਜੇ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਮੁਆਵਜੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਦੇ ਕੇ, ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇਗਾ।

(3) ਖੜਗਪੁਰ ਸਥਿਤ ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚੂਟ ਔਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯੋਜਤ ਅਜਿਹਾ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਹੈ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰੰਭ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਬੰਧਨਾਂ ਤੇ, ਜੋ ਪ੍ਰਵਿਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪਬੰਧਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਜਦ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਦ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਅਰੰਭ ਤੋਂ ਤੁਰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਬੰਧਨਾਂ ਤੇ, ਸੰਸਥਾਨ ਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਇੰਸਟੀਚੂਅਟ ਑ਫ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਐਕਟ 1961 ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਨੂੰ ਸੱਤਾਧੁਕਤ ਪਾਠ (ਕੋਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ) ਐਕਟ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਖੰਡ (ੳ) ਅਧੀਨ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਇੰਸਟੀਚੂਅਟ ਑ਫ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਐਕਟ 1961 ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਕੋ ਪ੍ਰਾਧਿਕ੃ਤ ਪਾਠ (ਕੇਨਦ੍ਰੀਯ ਵਿਧੀ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਖੰਡ (ਕ) ਕੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜਪत੍ਰ ਮੌਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਿਏ ਜਾਨੇ ਕੇ ਲਿਆ ਪ੍ਰਾਧਿਕ੃ਤ ਕਰ ਦਿਯਾ ਹੈ।

The above translation in Punjabi of **The Institute of Technology Act, 1961** has been authorised by the President to be published in the official Gazette under clause (a) of section 2 of the Authoritative Texts (Central Laws) Act, 1973.

K L Mampudi

ਸਰਕਾਰ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ
ਮੁਖਿਕ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ
Secretary to Government of India

NEW DELHI

DATED :